

Františkovo slovo

č.176

Ďábel říká pravdu: Ježíš přišel zahubit démona

Naději nám neposkytnou ideje, ani technologie, nýbrž Matka

Papež o antisemitismu: Proti viru lhostejnosti se naočkujme pamětí

Papež: Kdo neumí snášet pokoření, není pokorný

Bohoslužba slova, dialog mezi Bohem a Jeho lidem

Prospívá nám, když přemýšlíme o smrti

Papež: Činit z Boha ručitele vlastních hříchů a zločinů je rouháním

Jestliže mladí jsou povoláni otevírat nové brány, staří od nich mají klíče

výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

Ďábel říká pravdu: Ježíš přišel zahubit démona

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Evangelium této neděle (srov. *Mk* 1,21-28) je součástí delší narace označované někdy jako „den v Kafarnaum“. Jádrem dnešního vyprávění je událost exorcismu, která představuje Ježíše jako *proroka mocného slovy i skutky*.

Vstoupil v sobotu do kafarnaumské synagogy a učil. Lidé nad jeho *slovy* žasnou, protože to nejsou slova obyčejná, nepodobají se těm, která byli zvyklí slyšet. Učitelé Zákona sice učí, avšak postrádají moc. A Ježíš učí jako ten, kdo má autoritu. Ježíš učí jako ten, kdo má moc, a zjevuje se jako Bohem poslaný a nikoli jako pouhý člověk, který musí svoje učení stavět pouze na předcházejících tradicích. Ježíš má plnou moc. Jeho učení je nové, a evangelium poznamenává, že si lidé říkali: »Nové učení – a s takovou mocí!« (*Mk* 1,27).

Zároveň se Ježíš zjevuje také jako mocný svými *skutky*. V kafarnaumské synagoze je člověk posedlý nečistým duchem, který křičí: »Co je ti po nás, Ježíši Nazaretský! Přišel jsi nás zahubit? Víím, kdo jsi: Svatý Boží!« (v.24). Ďábel říká pravdu: Ježíš přišel zahubit démona, přemoci jej. Tento nečistý duch zná Ježíšovu moc a hlásá také Jeho svatost. Ježíš mu přísně rozkazuje: »Mlč a vyjdi z něho!« (v.25). Těchto pár slov Ježíšovi stačí, aby dosáhnul vítězství nad Satanem, který oním člověkem »zalomcoval a s velkým křikem z něho vyšel«, jak praví evangelium (v.26).

Tato událost mnohými otrásla, všichni užasli a ptali se: »Co je to? [...] I nečistým duchům poroučí, a poslouchají ho« (v. 27). Ježíšova moc potvrzuje spolehlivost Jeho učení. Nepronáší pouhá slova, nýbrž jedná. Vyjevuje tak Boží plán slovy a mocí skutků. V evangeliu vidíme, že Ježíš ve svém pozemském poslání zjevuje Boží lásku jak kázáním, tak nesčítnými skutky pozornosti a pomoci vůči nemocným, potřebným, dětem a hříšníkům.

Ježíš je náš Mistr, mocný slovem i skutkem. Ježíš nám uděluje veškeré světlo, jež osvěcuje někdy temné cesty našeho života; dává nám také sílu nezbytnou k překonání těžkostí, zkoušek a pokušení. Pomysleme, jak obrovské milosti se nám dostalo, že jsme poznali tohoto tak mocného a dobrého Boha! Mistra a přítele, který nám ukazuje cestu a pečuje o nás, zvláště když jsme v nouzi.

Panna Maria, naslouchající žena, ať nám pomáhá tišit okolí i vlastní nitro, abychom mezi povykem tohoto světa slyšeli to nejmocnější slovo, které existuje a patří Ježímu Synu, jenž hlásá smysl našeho života a osvobozuje nás z každého otroctví i z otročení Zlému.

Homilie

28.1.2018

Naději nám neposkytnou ideje, ani technologie, nýbrž Matka

Jsme zde jako putující Boží lid, abychom přebývali v chrámu Matky. Přítomnost Matky činí pro nás děti tento chrám domovem. Spolu s mnoha pokoleními Římanů v tomto matčině domě objevujeme svůj domov. Domov, kde lze nalézt posilu, útěchu, ochranu a útočiště. Křesťanský lid již od začátku chápe, že v těžkostech a zkouškách je třeba se utíkat k Matce, jak nabádá nejstarší mariánská antifona: „*Pod ochranu tvou se utíkáme, svatá Boží Rodičko. Neodmítej naše prosby v našich potřebách, ale od všeho nebezpečí vysvobod' nás vždycky, Panno slavná a požehnaná!*“.

Pod ochranu tvou se utíkáme. Otcové naší víry nás učili, že v rozbouraných dobách je třeba se shromáždit pod pláště svaté Matky Boží. Kdysi se pronásledovaní a potřební utíkali pod ochranu vysoce postavených šlechtných žen, které je na znamení přijetí přikryly svým pláštěm a propůjčily tak dotýčným svoji ochranu. Týká se to i nás ve vztahu k Madoně,

nejvýše postavené ženě lidského rodu. Její plášť je stále připraven nás přijmout a shromáždit. Dobře nám to připomíná křesťanský Východ, kde se slaví svátek Matky Boží Ochránitelky, která bývá zobrazována na krásných ikonách, jak svým pláštěm poskytuje útulek dětem a přikrývá celý svět. Také starověcí mniši doporučovali utíkat se ve zkouškách pod plášť svaté Matky Boží, sama invocace „Svatá Matko Boží“ byla již zárukou ochrany a pomoci.

Tato starodávná moudrost nám pomáhá: matka opatruje víru, ochraňuje vztahy, chrání v nepřízni a brání před zlem. Kde je doma Madona, tam nevstoupí ďábel. Kde je Matka, tam nezavládne zmatek a nepřevládne strach. Kdo z nás to nepotřebuje? Kdo z nás není občas zmaten a znepokojen? Nezřídka bývá srdce jako rozbouřené moře, vzdouvané vlnami problémů a zmítané neustávajícími větry starostí! Maria je bezpečnou archou uprostřed potopy. Nebudou to ideje či technologie, které nám poskytnou útěchu a naději, nýbrž tvář Matky, její ruce laskající život, její plášť, který nás ochrání. Učme se denně hledat útočiště u Matky.

Neodmítej naše prosby, pokračuje antifona. Když ji prosíme my, Maria prosí za nás. Existuje krásný řecký titul *Grigorusa* – Ta, která se neprodleně přimlouvá, neotálí. Svatý Lukáš používá v evangeliu toto slovo, když popisuje, že Maria spěchala k Alžbětě. Nedává si na čas, ale pospíchá. V dnešním evangeliu jsme slyšeli, jak okamžitě předkládá Ježíši konkrétní potřebu svatebčanů: »Už nemají víno« (*Jan 2,3*). Tak činí pokaždé, vzýváme-li ji. Když se nám nedostává naděje, když postrádáme radost, docházejí nám síly a hvězda života zachází, Maria zasahuje. Je pozorná k námahám, citlivá ve zmatcích a životních bouřích, je blízká srdci. A nikdy neodmítá naše prosby; nenechává oslyšenu ani jedinou. Je Matka, nikdy se za nás nestydí, ba dokonce vyhlíží, aby svým dětem mohla pomáhat.

Může nám to pomoci pochopit jedna epizoda. U nemocničního lůžka bděla po nehodě nad svým raněným synem matka. Byla tam neustále, dnem i nocí. Jednou si postěžovala knězi: „Jednu věc nám matkám Pán nedovolil!“ – „Jakou?“ – ptal se kněz. „Brát na sebe bolest dětí,“ odpověděla žena. Takové je srdce matky: nestydí se za rány a slabosti dětí, ale chce je nést. A Matka - Boží i naše - dovede nést, těšit, bdít a hojit.

Antifona pak pokračuje: *ode všeho nebezpečí vysvobod' nás*. Pán ví, že uprostřed tolika nebezpečí potřebujeme útočiště a ochranu. Proto v nejvypjatějším okamžiku - na kříži - pravil milovanému učedníkovi, každému učedníkovi: »To je tvá matka!« (*Jan 19,27*). Matka není *optional* – volitelná, je Kristovou závětí. A my ji potřebujeme stejně jako pocestný potřebuje občerstvení nebo jako dítě potřebuje pochovat v náruči. Je obrovským nebezpečím pro víru žít bez Matky, bez ochrany a nechat se vláčet životem jako listí ve větru. Pán to ví a radí nám, abychom přijali Matku. Není to duchovní zdvořilost, nýbrž životní potřeba. Láska k ní není poezie, nýbrž umění žít. Bez Matky totiž nemůžeme být děti. A my jsme především děti, milované děti, jejichž Otcem je Bůh a Matkou Madona.

Druhý vatikánský koncil učí, že Maria je „znamením jisté naděje a útěchy pro putující Boží lid“ (*Lumen gentium*, VIII, V). Je znamením, které dal Bůh nám. Pokud jej nesledujeme, scházíme z cesty. Duchovní cesta má totiž značení, kterého je třeba se držet, protože nám, „kteří dosud putují na zemi a ocitají se v nebezpečích a nesnázích“ (*tamt.*), ukazuje Matku, která již dosáhla cíle. Kdo nás může lépe než ona doprovodit na této cestě? Na co čekáme? Jako učedník, který pod křížem přijal Matku a »vzal ji k sobě« (*Jan 19,27*), také my z tohoto Matčina chrámu vezměme Marii k sobě domů.

Vzhledem k Matce nemůžeme být neutrální nebo odtažití, jinak ztratíme svoji identitu dětí i svoji identitu lidu, a budeme žít křesťanství tvořené idejemi a programy, bez důvěry, bez něhy a bez srdce. Jenomže bez srdce není lásky, a víra riskuje, že se stane líbeznou pohádkou zašlých časů. Matka však děti opatruje a připravuje. Miluje je a chrání, aby milovaly a opatrovaly svět. Snažme se, aby tato Matka byla u nás doma stálým hostem naší každodennosti, naším bezpečným útočištěm. Svěřujme jí každý den. Vzývejme ji v každém zmatku. A nezapomínejme se k ní vracet s poděkováním.

Papež o antisemitismu: Proti viru lhostejnosti se naočkujme pamětí

Vatikán. Paměť je klíčem k budoucnosti a naší zodpovědností je důstojné předávání paměti budoucím generacím, řekl papež účastníkům mezinárodní konference, věnované odpovědnosti států, institucí i jednotlivců za boj proti antisemitismu. V rámci letošního předsednictví v Organizaci pro hospodářskou spolupráci a rozvoj ji v těchto dnech v Římě pořádá italské ministerstvo zahraničí ve spolupráci se Světovým a Evropským židovským kongresem a Sdružením italských židovských obcí. Papež František v titulu konference zdůraznil právě slovo „odpovědnost“:

"Být zodpovědní znamená schopnost reagovat, tedy nikoli pouze analyzovat příčiny násilí a odmítat jeho perverzní logiku, nýbrž pohotově a aktivně mu čelit. Nepřítelem, proti kterému je nutné bojovat, proto není jenom násilí ve všech svých formách, nýbrž spíše zakořeněná lhostejnost, která nás ochromuje a brání nám ve spravedlivém jednání, ačkoli víme, že je spravedlivé."

Lhostejnost je zlo, které se usadilo u brány srdce (Gn 4,7), a stalo se předmětem debaty mezi Stvořitelem a tvorem na počátku dějin. „Kde je tvůj bratr?“, ptá se Bůh Kaina. Ten však nejenom neodpovídá na otázku, nýbrž dožaduje se nezávislosti, vysvětloval římský biskup.

"Nezáleží mu na bratrovi – zde je onen zvrácený kořen, kořen smrti, vedoucí do ticha a zoufalství. Vzpomínám na ohlušující ticho, které jsem vnímal při návštěvě Auschwitz-Birkenau. Znepokojivé ticho, které ponechává prostor pouze slzám, modlitbě a prosbě za odpuštění."

Proti „viru lhostejnosti“ papež František doporučil „očkování pamětí“. Důležité je nevzpomínat jenom na slavné a potěšitelné momenty, nýbrž „pamatovat na celou cestu“ (Dt 8,2), jak to připomíná Mojžíš vyvolenému lidu.

"Právě jsme oslavili Den památky obětí holocaustu. Jestliže chceme zpětně nabýt své lidskosti, dobrat se lidského chápání reality a překonat mnohé politováníhodné formy apatie vůči bližnímu, potřebujeme tuto paměť, schopnost společně se zapojit do vzpomínání. Paměť je klíčem k budoucnosti a my neseme odpovědnost za její důstojné předávání budoucím generacím."

Také dějiny židů a křesťanů vyžadují zpracování ve společné, živé a důvěryplné paměti, pokračoval papež, která nesmí ulpívat v zášti, nýbrž se má po překonání bolestné noci otevřít novému jitra. Naše dějiny jsou buď společné, anebo vůbec nejsou, řekl František a vyzval k navázání spojení, které by vystupovalo proti jakékoli formě lhostejnosti.

"Jistě v něm může napomoci potenciál informace, avšak ještě důležitější bude formace. Je naléhavé vychovávat nové generace k aktivnímu zapojení do boje proti nenávisti a diskriminaci, ale také k překonání minulých protikladů a k neúnavnému vyhledávání druhého člověka. Pokud totiž chceme připravovat skutečně lidskou budoucnost, nestačí odrážet zlo, nýbrž je třeba společně budovat dobro."

Řekl papež účastníkům mezinárodní konference o boji proti antisemitismu.

Papež: Kdo neumí snášet pokoření, není pokorný

Vatikán. „Není pravé pokory bez pokoření,“ kázal papež František při ranní mši v kapli Domu sv. Marty. Komentoval tak dnešní liturgické čtení (2 Sam 15,13-14.30; 16,5-13a), které popisuje útěk krále Davida před rebelujícím synem Absalomem.

„David byl velikán - předeslal papež. Přemohl Filištány a byl šlechetný, protože měl dvakrát možnost zabít Saula a nevyužil ji. Byl však také velkým hříšníkem. A přece jej církev – řekl dále papež – ctí jako světce. Nechal se totiž proměnit Pánem, protože přijal odpuštění. Litoval, protože měl schopnost uznat, že je hříšníkem.“

Čtení z druhé knihy Samuelovy přibližuje pokoření Davida. „Jeho syn Absalom proti němu rozpoutal revoluci. David však nemyslí na to, jak si zachránit vlastní kůži, nýbrž jak zachránit lid, chrám a archu úmluvy. A proto se dá na útěk. Toto gesto vypadá jako zbabělost – podotkl papež. David kráčí bos a pláče. Je pokořen nejen svojí prohrou a útekem, ale také inzultací. Na cestě jej potká Šimej, který mu spílá, zlořečí a viní ze smrti Saula: »Pryč, pryč krvežíznivče. Hospodin dal tvé království do ruky tvého syna Absaloma« (2 Sam 16,8). David však nereaguje, ačkoli jeho služebníci chtěli proti Šimejovi zakročít, a říká: »Nechte ho zlořečit, jestliže mu to Hospodin poručil. Snad Hospodin shlédne na mé soužení a splatí mi dobrem« (2 Sam 16, 11).

David vystupoval na Olivovou horu – poznamenal papež – a tak prorokuje Ježíšův výstup na Kalvárii, kde položí život, inzultován a odmítán.

„Někdy máme za to, že pokora je poklidná chůze, možná se svěšenou hlavou a pohledem upřeným k zemi... ale i vepř chodí s hlavou dolů, to není pokora. To je falešná, konfekční pokora, prêt-à-porter, která srdce nezachrání, ani nestřeží. Je dobré uvědomit si, že není pravé pokory bez pokoření, a nejsi-li schopen tolerovat a snášet pokoření, nejsi pokorný. Předstíráš, ale nejsi.“

„David si nakládá na bedra vlastní hříchy, pokračoval papež. David je svatý. Ve vlastním smyslu je však svatý Ježíš, a to svatostí Boha. David je hříšník, zatímco Ježíš je hříšný našimi hříchy. Avšak pokoření jsou oba.

„Vždycky je tu pokušení bojovat proti tomu, kdo nás pomlouvá, pokořuje a zostuzuje, jako onen Šimej. David říká »Ne«. Pán říká »Ne«. To není cesta. Ježíš je cestou, kterou prorokuje David. Snášet pokoření. »Snad Hospodin shlédne na mé soužení a splatí mi dobrem za kletbu tohoto dne«. Snášet pokoření v naději.“

Pokora se nesnaží hned ohrazovat proti urážce, aby se ukázala jako dobrá – uvažoval dále papež. Pokud neumíš prožít pokoření, nejsi pokorný. To je zlaté pravidlo,“ upozornil.

„Prosme Pána o milost pokory, ale s pokořeními. Slyšel jsem jednou od jisté řeholnice: »Jsem pokorná, ale nikdy ne pokořená!«. Takto ne. Není pokory bez pokoření. Prosme o tuto milost. A pokud má někdo odvahu, může - jak učí svatý Ignác - prosit Pána, aby mu daroval pokoření, které by ho více připodobnilo Pánu.“

Bohoslužba slova, dialog mezi Bohem a Jeho lidem

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Budeme dnes pokračovat v katechezích o mši svaté. Po pojednání o jejích úvodních obřadech, budeme dnes uvažovat o bohoslužbě slova, která tvoří její konstitutivní část, neboť se shromažďujeme právě proto, abychom naslouchali tomu, co pro nás Bůh učinil a zamýšlí

učinit. Jde o zkušenost, které se nabývá „v přímém přenosu“ a nikoli z druhé ruky, protože „když se v církvi čte Písmo svaté, Bůh sám mluví k svému lidu a Kristus, přítomný svým slovem, hlásá radostnou zvěst“ (*Všeobecné pokyny k Římskému misálu*, 29; srov. *Sacrosanctum concilium*, 7;33). Kolikrát jen se během čtení Božího slova začínáme rozhlížet kolem a komentovat svoje okolí? Nebo se má během čtení Božího slova klábosit? [*Lidé odpovídají*: Ne!] Nikoli, protože, bavíš-li se s lidmi, nenasloucháš Božímu Slovu. Když zní Boží Slovo - čtení, žalm a evangelium – máme otevřít srdce, protože k nám promlouvá sám Bůh, a nemyslet na něco jiného či mluvit o něčem jiném.

Vysvětlím, k čemu při bohoslužbě slova dochází. Biblický text totiž přestává být písmem a stává se živým slovem, které pronáší sám Bůh tady a teď. Skrze lektora nás oslovuje Bůh a dovolává se nás, kteří s vírou nasloucháme. Duch, který »mluvil ústy proroků« (*Krédo*), inspiroval svatopisce, »aby Boží slovo opravdu působilo v srdcích to, čemu nasloucháme ušima« (*Úvod k mešnímu lekcionáři*, 9). K naslouchání Božímu slovu je zapotřebí mít otevřené také srdce. Bůh promlouvá a my Mu popřáváme sluchu, abychom pak uskutečňovali to, co jsme slyšeli. Je velice důležité naslouchat. Někdy možná dobře nerozumíme, protože některá čtení jsou trochu obtížná. Bůh k nám však promlouvá jinak a my nasloucháme ve ztišení.

Potřebujeme naslouchat! Jde totiž o život, jak trefně připomíná pronikavý postřeh, že »nejen z chleba žije člověk, ale z každého slova, které vychází z Božích úst« (*Mt 4,4*); o život, který nám dává Boží slovo. V tomto smyslu, mluvíme o bohoslužbě slova jako o „stolu“, který prostírá Pán, aby sytil náš duchovní život. Tento bohatě prostřený stůl otevírá široký přístup k pokladům Bible (srov. *Sacrosanctum concilium*, 51) jak Starého, tak Nového zákona, protože v nich církev hlásá jedno a totéž Kristovo tajemství (srov. *Úvod k mešnímu lekcionáři*, 5). Pomysleme na bohatství biblických čtení, nabízené třemi nedělními cykly, které nás ve světle synoptických evangelií provázejí během liturgického roku. Je to obrovské bohatství! Rád bych zde podtrhnul také význam responsoriálního Žalmu, který má usnadňovat meditaci předchozího čtení. Je vhodné Žalm zpívat, alespoň jeho odpověď (srov. *Všeobecné pokyny k Římskému misálu*, 61; *Úvod k mešnímu lekcionáři*, 19-22).

Liturgický přednes samotných čtení spolu se zpěvy z Písma svatého vyjadřuje a podporuje církevní společenství, provází všechny a každého. Je proto jasné, proč je zapovězeno opomíjet čtení a nahrazovat je nebiblickými texty. Zaslechl jsem, že někde byla čtena nějaká novinová zpráva, protože to byla novina dne. To ne! Boží slovo je Boží slovo! Noviny můžeme číst potom. Takováto subjektivní volba totiž ochuzuje a narušuje dialog, který probíhá mezi Bohem a jeho lidem v modlitbě. Je naopak zapotřebí důstojného ambonu a užívání Lekcionáře, vhodných lektorů a žalmistů. Je třeba hledat vhodné lektory, kteří dovedou číst dobře, ne takoví, kteří komolí slova, takže se ničemu nerozumí. Je třeba dobrých lektorů, kteří se přede mší připraví a zkusí si to, aby četli dobře. To pak vytváří atmosféru vnímavého ztišení. »Bohoslužba slova se má slavit tak, aby vedla k rozjímání; je proto nutné vyvarovat se jakékoli úspěchanosti, která je na překážku usebranosti. Do bohoslužby slova vhodně patří také krátké chvíle mlčení, přizpůsobené shromáždění — v nich ať srdce s přispěním Ducha Svatého přijímá Boží slovo a připravuje odpověď modlitbou« (*Všeobecné pokyny k Římskému misálu*, 56).

Víme, že slovo Páně je pomoc, kterou nutně potřebujeme, nemáme-li zbloudit, jak výstižně podotýká Žalmista, který se obrací k Pánu vyznáním: »Svítilnou mým nohám je tvé slovo a světlem mé stezce« (*Žl 119,105*). Jak bychom mohli konat svoji pozemskou pouť s jejími námahami a zkouškami, kdybychom nebyli pravidelně živeni a osvěcováni Božím Slovem, které zní v liturgii?

Určitě nestačí slyšet pouze ušima, aniž bychom přijímali srdcem setbu božského Slova a umožnili, aby přineslo užitek. Vzpomeňme na podobenství o rozséváči a rozdílných výsledcích v závislosti na odlišných typech půdy (srov. *Mk 4,14-20*). Působení Ducha svatého, jež propůjčuje této odpovědi účinnost, potřebuje srdce, které se nechává ovlivnit a kultivovat,

takže to, co slyší ve mši přechází do každodenního života podle pokynu apoštola Jakuba: »Slovo musíte uvádět ve skutek, a ne abyste ho jenom poslouchali. To byste klamali sami sebe« (Jak 1,22). Boží slovo v nás putuje, nasloucháme mu ušima a přichází do srdce, odkud přejde do rukou, kde se mění na dobré skutky. Toto je trasa, kterou musí projít, od uší přes srdce až rukám. Tomu se učme.

Kázání z Domu sv. Marty

1.2.2018

Prospívá nám, když přemýšlíme o smrti

Vatikán. „Myšlenka na smrt nás vysvobozuje z iluze, že jsme pány času“ – kázal papež při ranní mši v kapli Domu sv. Marty. „Smrt je faktem, dědictvím a pamětí“ – do těchto tří okruhů rozdělil Petrův nástupce svoji reflexi nad prvním dnešním čtením z knihy Královské (1 Král 2,1.4.10-12), jež popisuje smrt krále Davida.

„Nejsme ani věční, ani pomíjiví; jsme muži a ženami putující v čase, časem, který začíná a končí“ – konstatoval Svätý otec v úvodu svojí promluvy a vybídnul, abychom „v modlitbě prosili o milost smyslu pro čas a neuvízli v přítomnosti, uzavření sami do sebe. Smrt je faktem, který se týká všech, dříve či později“ – podotkl.

„Existuje však jakési pokušení chvíle, jež se zmocňuje života a nutí tě, abys kroužil v egoistickém labyrintu této chvíle postrádajícím budoucnost. Stále dokola, tam a zpět. Cesta však končí smrtí. Všichni to víme. A proto se církve vždycky snažila přivádět k zamyšlení nad naším skonem, smrtí.“

„Nejsem pánem času“ - pokračoval papež a dodal: „Když si to opakujeme, pomáhá nám to, abychom neupadli do iluze, jež pojímá život jako sled chvil, jejichž řetězení nemá smysl. Jsem na cestě a musím hledět vpřed. Musím však také brát v úvahu, že smrt je dědictvím, které není tvořeno materií, nýbrž svědectvím.

„A ptát se, jaké dědictví zanechám, pokud mne Bůh dnes zavolá? Jaké svědectví života po sobě zanechám jako dědictví? Krásná otázka, kterou je třeba si klást. A tak se připravovat, aby nikdo z nás nezůstal jakýmsi »ostatkem«. Všichni se budeme ubírat touto cestou.“

„A nakonec – řekl dále papež - je smrt pamětí, anticipovanou pamětí, abychom přemýšleli.“

„Až zemřu, co by se mi dnes líbilo činit v tomto rozhodnutí, které mám dnes přijmout, v tomto dnešním způsobu života? To je ona anticipovaná paměť, která osvěcuje dnešní chvíli. Osvěcovat skutečností smrti ta rozhodnutí, která musím denně přijímat.“

„Vnímat, že se ubíráme k smrti, prospívá nám všem“

2.2.2018

Papež: Činit z Boha ručitele vlastních hříchů a zločinů je rouháním

Vatikán. Papež František dnes opětovně rozhodně odsoudil násilí páchané a ospravedlňované ve jménu náboženství. Učinil tak při audienci pro účastníky mezinárodní konference na toto téma, které přijal v Klementinském sále Apoštolského paláce. V krátké, avšak důrazné promluvě římský biskup připomenul, že násilí je popřením každého autentického náboženství. Jsme povinni poukazovat na porušování lidské důstojnosti a lidských práv, vynášet na světlo pokusy o ospravedlňování každé formy nenávisti ve jménu náboženství a odmítat je jako idolatrické falšování Boha.

"Zbožný člověk ví, že jednou z nejvyšších forem rouhání je odvolávat se na Boha jako ručitele vlastních hříchů a zločinů, odvolávat se k němu při ospravedlňování vražd, masakrů,

zotročování, vykořisťování, útlaku a pronásledování jednotlivců i celých národů. "Skutečně zbožný člověk totiž ví, že v Bohu není místo pro nenávist, zášť a pomstu, dodal papež a vyzdvihl odpovědnost náboženských představitelů při odhalování všech pokusů o manipulaci s Božím jménem, které nemají nic společného s Bohem a jeho slávou.

"Je nutné neúnavně dávat najevo, že každý lidský život je sám o sobě posvátný, zasluhuje úctu, uznání, soucit, solidaritu, a to nehledě na etnický původ, náboženství, kulturu, ideologickou nebo politickou orientaci. Příslušnost k určitému náboženství neposkytuje jeho stoupencům vyšší důstojnost či práva, stejně jako je nepříslušnost k tomuto náboženství neodnímá či neumenšuje."

Kultura míru se vždy zakládá na pravdě a lásce, protože Bůh vysvobozuje ze strachu, nenávisti a násilí a touží po využití tvůrčí energie každého člověka, aby mohl šířit svůj plán lásky a pokoje, určený všem lidem.

"Je proto zapotřebí upozornit každého, koho by vábily zvrácené formy zbloudilého náboženství, že se neslučují s náboženským svědectvím, které by bylo hodno tohoto jména."

Obrátil se papež František k politickým a náboženským představitelům, učitelům a formátorům při dnešní audienci.

Homilie

2.2.2018

Jestliže mladí jsou povoláni otvírat nové brány, staří od nich mají klíče

Čtyřicet dní po Vánocích slavíme Pána, který vstupuje do chrámu a vychází tak v ústrety svému lidu. Na křesťanském východě se tento svátek nazývá přímo „Svátek setkání“. Je to setkání mezi Bohem – Dítětem, přinášejícím novost, a lidstvem setrvávajícím v očekávání, jak jej reprezentují starci v chrámu.

V chrámu dochází také k dalšímu setkání; setkání mezi dvěma páry, na jedné straně mladí, Maria a Josef, a na druhé staří, Simeon a Anna. Staří přijímají mladé a mladí čerpají ze zkušenosti starých. Maria a Josef nacházejí totiž v chrámu *kořeny svého lidu*, a to je důležité, protože Boží příslib se neuskutečňuje individuálně a jednorázově, nýbrž společně a v průběhu dějin. A nacházejí rovněž *kořeny víry*, protože víra není vědomost, kterou lze získat z knih, nýbrž umění žít s Bohem, které si osvojujeme na základě zkušenosti těch, kdo nás předešli na cestě. Ti dva mladí tak při setkání se starci nacházejí sami sebe. A oba starci na konci svých dní dostávají Ježíše, který je smyslem jejich života. V této události se naplňuje Joelovo proroctví: „Vaši starci budou mít sny, vaši jinoši budou mít prorocká vidění“ (3,1). V onom setkání mladí spatřují své poslání a starým se uskutečňují jejich sny. K tomu všemu dochází proto, že centrem setkání je Ježíš.

Pohledíme na nás, drazí zasvěcení bratři a sestry. Všechno začalo setkáním s Pánem. Ze setkání a povolání se zrodila cesta zasvěcení. Je zapotřebí rozpomenout se na to. A pokud se dobře rozpomeneme, uvidíme, že v onom setkání jsme nebyli s Ježíšem sami. Byl tam také Boží lid, církev, mladí a staří, stejně jako v evangeliu. Je tu jeden zajímavý detail: zatímco mladí Maria a Josef věrně dodržují předpisy Zákona – evangelium to připomíná čtyřikrát – a vůbec nemluví, staří Simeon a Anna přispěchají a prorokují. Mohlo by se zdát, že tomu má být naopak. Obvykle jsou to mladí, kdo odhodlaně mluví o budoucnosti, zatímco staří uchovávají minulost. V evangeliu se však děje opak, protože když se setkáváme s Pánem, pravidelně se dostávají Boží překvapení. Aby se mohly přihodit v zasvěceném životě, je dobré pamatovat na to, že abychom se mohli opět setkat s Pánem, nesmíme vynechat druhého člověka: nikdy neopomíjet druhého, nikdy se nedopouštět generačního skartování, nýbrž doprovázet se navzájem každý den, s Pánem v našem středu. Neboť jestliže mladí jsou

povolání otevírat nové brány, staří od nich mají klíče. A mládí řeholního institutu spočívá v navracení se ke kořenům s uchem nastaveným těm starším. Není budoucnosti bez tohoto setkání mezi starými a mladými, není růstu bez kořenů a není rozkvětu bez nových výhonků. Proroctví nemůže být nikdy bez paměti, ani paměť bez proroctví, vždy je zapotřebí vzájemného setkání.

Dnešní frenetický život vede k zavírání mnoha bran k setkáním, často ze strachu z druhého – vždycky zůstávají otevřeny dveře nákupních center a spojení na internetu. – Avšak v zasvěceném životě tomu tak být nemá. Bratr a sestra, které mi Bůh dává, jsou součástí mého příběhu, jsou darem, jenž je třeba ochraňovat. Ať se tedy nestává, že bychom na obrazovku mobilního telefonu hleděli více než do bratrových očí, nebo se zaměřovali na své programy více než na Pána. Když se totiž zaměřujeme především na technické projekty a struktury, zasvěcený život přestává být přitažlivý a sdělný; nekvete, protože zapomíná na „to, co se skrývá pod zemí“, totiž na kořeny.

Zasvěcený život se rodí a obrozuje ze setkání s Ježíšem, takovým jaký je: chudý, čistý a poslušný. Postupuje se v něm po dvou kolejích: na jedné straně je iniciativa Boží lásky, z níž všechno vychází a k níž se vždycky musíme navracet. Na druhé straně je naše odpověď, která vychází z pravé lásky, nejsou-li v ní žádná „pokud a ale“, když následuje Ježíše chudého, čistého a poslušného. Takže zatímco světský život shromažďuje zálohy, zasvěcený život ponechává pomíjivé bohatství stranou, aby objal Toho, který zůstává. Světský život následuje záliby a rozmary svého „já“, zasvěcený život osvobozuje city od veškerého vlastnění, aby bylo možné plně milovat Boha a druhé. Světský život umanutě směřuje za tím, co chce; zasvěcený život volí pokornou poslušnost jako svobodu, která je větší. A zatímco světský život brzy zanechává ruce i srdce prázdné, život podle Ježíše naplňuje pokojem až do konce, jak jsme četli v evangeliu, kde staří šťastně dospívají ke sklonku života, s Pánem v náručí a s radostí v srdci.

Jak dobré je pro nás držet Pána „v náručí“ (Lk 2,28) jako Simeon! Nejen v hlavě a v srdci, ale na ruku, při všem, co děláme: v modlitbě, při práci u stolu, u telefonu, ve škole, s chudými – kdekoliv. Nést Pána na ruku je protilátkou na osamocený mysticismus i bezuzdný aktivismus, protože reálné setkání s Ježíšem napřimuje jak zbožné sentimentalisty, tak hektické podnikatele. Zažívat setkání s Ježíšem působí také jako lék na *ochromení normalitou* a dovoluje otevřít se převratné každodennosti milosti. Svolit k tomu, aby se s námi setkal Ježíš, pozvat Ježíše k setkání je tajemstvím udržení živého plamene duchovního života. Je to způsob jak se nedat vtáhnout do přidušeného životního stylu, v němž stíznosti, hořkost a nevyhnutelná zklamání nabývají vrchu. Setkat se s Ježíšem jako bratři a sestry, mladí a staří, abychom překonali neplodnou rétoriku „krásných starých časů“ a umlčeli slova o tom, že „tady není dobře už vůbec nic“. Pokud se každý den setkáváme s Ježíšem a s bratřími, srdce se nespolarizuje buď směrem k minulému nebo k budoucímu, nýbrž žije Božím dnem, v pokoji se všemi.

Na konci evangelií dochází k dalšímu setkání s Ježíšem, které může inspirovat zasvěcený život: totiž setkání s ženami u hrobu. Vydaly se hledat mrtvého, jejich cesta se zdála zbytečná. Také vy kráčíte světem proti proudu. Světský život snadno zavrhuje chudobu, čistotu a poslušnost. Avšak jděte dál, stejně jako ony ženy, navzdory obavám, že bude nutné odvalovat těžké kameny (srov. Mk 16,3). A stejně jako ony ženy, potkávejte vzkříšeného a živého Pána jako první, přitiskněte ho k sobě (srov. Mt 28,9) a okamžitě ho hlásejte bratřím, s očima zářícíma velikou radostí (srov. v. 8).. Takto jste věčným úsvitem církve. Přeji vám, abyste už dnes oživilí setkání s Ježíšem a kráčeli společně k Němu – to dá světlo vašim očím a pevnost vašim krokům.